

Sygn. akt IV KK 191/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Roman Sądej

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie S. C.

w przedmiocie zarządzenia wykonania kary

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 11 lipca 2013 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od postanowienia Sądu Okręgowego w C. z dnia 2 lutego 2011 r.,

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w C.

z dnia 9 grudnia 2010 r.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego i na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć wobec S. C. postępowanie wykonawcze w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, orzeczonej wobec niego w sprawie III K .../04 Sądu Rejonowego w C.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2011 r. Sąd Okręgowy w C., po rozpoznaniu zażalenia skazanego S. C., utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w C. z dnia 9 grudnia 2010 r., którym to postanowieniem zarządzono

skazanemu wykonanie kary 2 lat pozbawienia wolności, wymierzonej mu warunkowo – na okres próby 5 lat – wyrokiem tego Sądu z dnia 29 lipca 2005 r., w sprawie III K 1014/04, za przestępstwo określone w art. 280 § 1 k.k.

Postanowienie to zaskarżył Prokurator Generalny kasacją, wniesioną w trybie art. 521 § 1 k.p.k., na korzyść skazanego. W skardze tej zarzucił *„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego – art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nienależytej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy rażąco niesprawiedliwego, bowiem wydanego z rażącym naruszeniem przepisu art. 75 § 1 k.k. postanowienia sądu I instancji, polegającym na zarządzeniu wykonania – na podstawie tego przepisu – warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, w sytuacji gdy przestępstwo popełnione przez skazanego w okresie próby, za które została wobec niego prawomocnie orzeczona kara pozbawienia wolności, nie było podobnym przestępstwem umyślnym”*. Na powyższej podstawie autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia sądu I instancji i umorzenie postępowania w przedmiocie zarządzenia wykonania kary na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. z powodu upływu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu umożliwiającym jej uwzględnienie na posiedzeniu, w trybie określonym przepisem art. 535 § 5 k.p.k.

U źródła wydania przez Sąd Rejonowy postanowienia o wykonaniu wobec S. C. kary pozbawienia wolności, wymierzonej mu warunkowo na okres próby 5 lat, legł prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 12 marca 2007 r., w sprawie III K .../06, skazujący go warunkowo na karę pozbawienia wolności za popełnienie w dniu 23 września 2006 r. – a więc przed upływem owego okresu próby, biegnącego od dnia 6 sierpnia 2005 r. – przestępstwa określonego w art. 292 § 1 k.k. Powyższe stało się podstawą stwierdzenia przez Sąd Rejonowy, że S. C. we wspomnianym okresie dopuścił się przestępstwa umyślnego, a przy tym – jako dokonanego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (art. 115 § 3 k.k.) – podobnego do poprzednio popełnionego przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. To zaś przesądziło o

uznaniu, że zachodzą przesłanki obligatoryjnego zarządzenia wykonania kary, przewidziane w art. 75 § 1 k.k.

W zażaleniu na to postanowienie skazany, kwestionując zasadność podjętego rozstrzygnięcia, wskazał m.in., że owego kolejnego przestępstwa „nie popełnił celowo” oraz „nie rozumie dlaczego teraz Sąd uzasadnia, że chciał on uzyskać korzyść majątkową, o czym w ogóle nie ma w tej sprawie mowy”, ponieważ „żadnej korzyści nie miał zamiaru uzyskać i nie uzyskał”. Podnosząc „przypadkowość sytuacji”, wniósł „o dokładne zbadanie sprawy zanim Sąd podejmie decyzję”.

Utrzymując w mocy postanowienie Sądu I instancji, Sąd Okręgowy stwierdził, że ocena, iż skazany popełnił w okresie próby podobne przestępstwo umyślne z art. 292 § 1 k.k. jest prawidłowa, a zatem podniesione przez skazanego w zażaleniu argumenty „nie mają już żadnego wpływu na treść decyzji podjętej przez Sąd Okręgowy, która wobec treści art. 75 § 1 k.k. nie mogła być inna”.

Przytaczane stanowisko Sądu Okręgowego świadczy dobitnie, że rację ma autor kasacji zarzucając, iż Sąd ten przeprowadził kontrolę odwoławczą zaskarżonego postanowienia w sposób nienależyty, a więc sprzeczny z wymogami art. 433 § 1 k.p.k. Podkreślić przy tym należy, iż uchybienie to wyraża się nie tyle nawet w odstąpieniu przez Sąd od rozpoznania sprawy w granicach szerszych niż określone we wniesionym środku odwoławczym (art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k.) – jak wskazano w zarzucie skargi – ale wprost w zaniechaniu zbadania sprawy w granicach wniesionego zażalenia. W środku tym zarzucono wszak, że Sąd I instancji poczynił błędne ustalenia co do faktu dopuszczenia się przez skazanego, w okresie próby, przestępstwa umyślnego, i to w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Przeprowadzenie kontroli odwoławczej w tym zakresie, w sposób oczywisty musiałoby więc przywieść Sąd Okręgowy do wniosku o słuszności tych argumentów. Już na pierwszy rzut oka było przecież widoczne, że prawomocne skazanie S. C. wyrokiem z dnia 12 marca 2007 r., w sprawie III K 1162/06, nie nastąpiło za przestępstwo umyślne, jak wymaga przepis art. 75 § 1 k.k. Paserstwo stypizowane w art. 292 § 1 k.k., przyjęte za podstawę skazania tym wyrokiem, jest bowiem przestępstwem nieumyślnym. Sięgnięcie zaś do tego wyroku pozwoliłoby Sądowi odwoławczemu utwierdzić się w tej ocenie, ponieważ z

opisu przypisanego nim czynu wynika, że skazanego uznano za winnego przyjęcia przedmiotu (telefonu komórkowego), co do którego na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i mógł przypuszczać, że został on uzyskany za pomocą czynu zabronionego.

Omówione uchybienie w zakresie kontroli odwoławczej miało charakter rażący i przyniosło ewidentny, niekorzystny wpływ na wynik sprawy. Doszło bowiem do utrzymania w mocy postanowienia o obligatoryjnym zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności, pomimo tego, że prawidłowe ustalenie przez Sąd Okręgowy, iż S. C. dopuścił się w okresie próby przestępstwa nieumyślnego musiałoby doprowadzić do konkluzji, że jedna z wymaganych przepisem art. 75 § 1 k.k. przesłanek nie została spełniona. Sam fakt dopuszczenia się przez skazanego przestępstwa mógł być więc rozważany tylko w kategoriach rażącego naruszenia przez skazanego porządku prawnego w okresie próby, stanowiącego możliwą, lecz nieobowiązkową podstawę zarządzenia wykonania kary.

Z powyższych powodów zaskarżone kasacją postanowienie i poprzedzające je orzeczenie nie mogły się ostać i podlegały uchyleniu. Przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania nie znajduje natomiast obecnie podstaw. Nie jest już bowiem w ogóle możliwe zarządzenie wobec S. C. wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem w sprawie III K .../04, ponieważ upłynął – wskazany przepisem art. 75 § 3 k.k. – okres 6 miesięcy od zakończenia okresu próby określonego wymienionym wyrokiem. Postępowanie wykonawcze w tym zakresie podlega zatem umorzeniu (art. 15 § 1 k.k.w.).